

Beden Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme

Measurement and Evaluation in Physical Education

ÖZET

Beden eğitimi, öğrencilerin fiziksel, motor, sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunan önemli bir ders alanıdır. Bu makale, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci performansını değerlendirmek ve gelişimlerine rehberlik etmek için kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerine odaklanmaktadır. Makale, beden eğitiminde belirlenen amaçların ve hedeflerin önemini vurgulayarak başlamaktadır. Öğrencilere belirli beceri düzeylerini kazandırmak, fiziksel uygunluğu artırmak ve genel sağlığı geliştirmek gibi hedefler, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme süreçlerini şekillendiren temel unsurları oluşturur. Fiziksel uygunluk ölçümleri, beden eğitiminde yaygın olarak kullanılan bir değerlendirme aracıdır. Aerobik kapasite, esneklik, kas kuvveti gibi faktörler, öğrencilerin genel fiziksel durumunu belirlemek için çeşitli testlerle değerlendirilir. Bunun yanında, motor beceriler de öğrencilerin hareket yeteneklerini değerlendirmede önemli bir rol oynar.

Son olarak, makale beden eğitimi öğretmenlerine, ölçme ve değerlendirme süreçlerini bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak adil ve etkili bir şekilde uygulamaları konusunda rehberlik eder. Bu, öğrencilerin sadece fiziksel becerilerini değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemeye yönelik bir yaklaşımı vurgular. Bu makale, beden eğitimi öğretmenlerine öğrenci gelişimine odaklanan ve kapsamlı bir değerlendirme süreci sağlayan önemli stratejiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Öğretmen, Ölçme ve Değerlendirme.

ABSTRACT

Physical education is an important subject that contributes to the physical, motor, social and emotional development of students. This article focuses on the measurement and evaluation methods that physical education teachers use to evaluate student performance and guide their development. The article begins by emphasizing the importance of goals and objectives set in physical education. Goals such as providing students with certain skill levels, increasing physical fitness and improving general health constitute the basic elements that shape teachers' measurement and evaluation processes. Physical fitness measurements are a widely used assessment tool in physical education. Factors such as aerobic capacity, flexibility, and muscle strength are evaluated through various tests to determine the general physical condition of students. In addition, motor skills also play an important role in evaluating students' movement abilities.

Finally, the article guides physical education teachers to implement measurement and evaluation processes fairly and effectively, taking into account individual differences. This emphasizes an approach to supporting not only students' physical skills, but also their social and emotional development. This article provides physical education teachers with important strategies that focus on student development and provide a comprehensive evaluation process.

Keywords: Physical Education, Teacher, Measurement and Evaluation.

GİRİŞ

Eğitim bilimlerini meydana getiren en temel unsurlardan biri de ölçme ve değerlendirmedir. Öğrenci davranışları, bir eğitim sisteminin başarısı hakkında bize gösterir. Eğitim süreci boyunca ölçme ve değerlendirmeye yönelik etkinliklerle elde edilecek veriler sayesinde öğrenci davranışlarının seviyesi, hangi tür yetersizliklerin bulunduğu ve hatta istenmeyen davranışların olup olmadığı belirlenebilir (Kutlu, 2003).

Eğitim öğretimde öğretmeni değil öğrenciyi merkeze alan bir anlayış benimsenmiş; öğrencinin öğretmenle, öğrencinin öğrenciyle etkileşimine aile ve çevresel faktörlerin de katılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğretim programlarında yapılan değişiklikler ile derslerin içeriği, öğretim metotları, kullanılan araç-gereçler ile ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde bir takım değişiklikler meydana gelmiştir.

Bu araştırma, kapsam bakımından hizmet içi eğitim programlarının yeniden gözden geçirilmesinde önemli olmuştur. Ölçme ve değerlendirme alanında fonksiyonel yeterliğe sahip bir öğretmen ile bu beceriden yoksun bir öğretmen arasında önemli belirgin farklar vardır.

Mehmet Gülsever¹

Mehmet Emin Gülsever²

Sedat Yeşilmen³

Ayhan Kışmır⁴

How to Cite This Article

Gülsever, M., Gülsever, M. E., Yeşilmen, S. & Kışmır, A. (2024). "Beden Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 10(72):74-82. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10582100>

Arrival: 08 November 2023

Published: 31 January 2024

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Okul Müdürü, MEB, Diyarbakır, Türkiye

² Okul Müdürü, MEB, Diyarbakır, Türkiye

³ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye

⁴ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlilikleri

Eğitim Kavramı

Eğitim; Kişinin kendi davranışını olumlu yönde şekillendirme niyeti olarak tanımlanabilir (Ertürk, 1994). Ayrıca teknolojik, sosyal, ekonomik, politik ve kültürel platformların gelişmesiyle dinamik olarak büyüyen bilgi havuzu, eğitimin önemini giderek artırmaktadır (Çalık, 1988). Genç nesillerin topluma uyum sağlamaları için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve tutumların şekillenmesinde özellikle eğitim kavramı önemlidir (Başaran, 2006).

Eğitim, toplumun ihtiyaçlarını karşılayan, milletin geleceğini şekillendiren, değişimin gerektirdiği dönüşümü sağlayacak olan nitelikli insan gücünü yetiştiren bünyesinde politika, felsefe, kültür ve programlamayı da barındıran bir sistem bütünüdür. Sistemin düzgün işleyebilmesi için sisteme ait her bir parçanın ihtiyaca uygun, işlevsel ve çağın gerekliliklerini yakalamış olması gerekmektedir. Eğitim sistemleri fonksiyonel ve verimli olan toplumlar vizyonlarını oluşturarak geleceğe yön vermektedirler. Ülkelerin ilerlemesi, gelişmesi ve dönüşmesi şüphesiz ki; başarılı eğitim sistemleriyle olabilmektedir. Eğitim, girdisi ve çıktısı insan olan kompleks bir sistemsel süreçtir. Bu süreç sisteminin çıktıları; toplumun sosyal, kültürel, ekonomik ve refah seviyesini belirler. Gelişmiş, sürekliliği sağlanmış ve verimli bir eğitim sistemine sahip toplumlar ile o toplumların gelişmişlik düzeyleri arasında doğru bir orantı vardır. Bu yüzden ki; çıktıları üreten eğitim kurumlarının verimli ve işlevsel olması toplumun her alanda göstermiş olduğu gelişim çizgisinde önemli bir role sahiptir (Sarıbaş ve Babadağ, 2015).

Günümüzde bilim ve teknolojiye gelişmeler eğitim kurumlarının kendilerini yenilemelerini, vizyon belirleyerek yeni ufuklar açmalarını, onları daha iyi seviyelerde olmaları için yol ve yöntemler belirlemeleri kaçınılmaz hale gelmiştir. Örgütte çalışan bireylerin algıları, beklentileri, inanışları, değerleri birbirinden farklılık gösterir ve bu durum bireylerin verimliliğini etkilemektedir.

Bir toplumun ilerlemesinde nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin etkisi birçok açıdan çok önemlidir. Bunu gerçekleştirebilmenin de tek yolu eğitimidir. Toplumların çağın gerekliliklerine uygun modern bir yaşam sürebilmesi için toplumların nüvesini oluşturan insanların iyi bir eğitim alması gerekmektedir. Eğitim bir insan yetiştirme sürecidir. Bu süreç içerisinde insan birçok şeyi öğrenmektedir. Eğitim süreci insana yaşamı boyunca birçok şey katar. Yönetim sürecini gerçekleştirmek için birçok uzmanlık alanındaki bir birikimine sahip olmak gerekir. Ayrıca insan ilişkilerini de bir sanat gibi yönetmek gerekmektedir (Küçüksayraç, 2013).

İnsan toplumsal bir varlıktır ve çevreyle sürekli etkileşim halindedir. Sosyal, kültürel, fiziksel, psikolojik alanda ihtiyaçlarını karşılamak için bir arada yaşamak zorundadırlar. Örgütlerde insanlar, kendi amaçlarını gerçekleştirmeye çalışırken aynı zamanda örgütün hedeflerini de gerçekleştirmeye çalışırlar. Bu yüzden örgüt; hedeflerine ulaşmak için iyi organize olmalı, yeri geldiğinde değişmeli ve gelişmelidir.

Örgütü oluşturan insanlar ortak bir amaç için bir araya gelirken, toplandıkları alanda duygularını, düşüncelerini paylaştıkları bir iklim oluştururlar. Örgütün motivasyonu, iş tatmini, birlik ve beraberliği, çalışanların yöneticileriyle olan diyalogu da örgüt iklimini etkileyen unsurlardandır. Bu durumda örgütteki kişilerin göstermiş olduğu her davranış örgüt iklimini etkilemektedir. Örgüt iklimi genellikle o ortamda çalışanların psikososyal durumlarını ele alır.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin en önemli ve asli ögesi öğretmendir. Öğretmenler öğrencilere etkili ve dönüşümsel bir eğitim-öğretim hizmeti vererek hedefler gösterip vizyonlarına katkı sağlayarak öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerinde çok büyük bir role sahiptirler. Kendilerini gerçekleştirebilen bireyler olarak yetişen öğrenciler hem kendilerine hem de topluma faydalı olacaklardır. Fayda oranının yükselmesi öğretmenin öğrencisiyle ilgilenmesi, yönlendirme ve yönlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmesi ve öğrencinin motivasyonunu üst düzeyde tutmasıyla gerçekleşecektir. Bir öğrenciyi kendisine ve topluma faydalı bir fert olarak yetiştirmek öğretmenin başlıca ve asli görevleri arasındadır. Bütün bu hedeflere ulaşabilmek için öğretmenlerin kendilerini gerçekleştirmeleri, mesleki yeterlilik düzeylerini arttırmaları hazırbulunuşluk oranları ile motivasyonlarını üst düzeyde tutmaları gerekmektedir (Ayhan, 2009).

Okulların verimli çalışması okullarda görev yapan eğitim paydaşlarının bir arada, ortaklaşa ve uyum içerisinde çalışması ve ile iş görme sırasında işi istekli ve arzulu bir biçimde yapmalarından geçmektedir. İş görenler arasındaki uyum ne kadar üst seviyede olursa okullardaki başarı da o derece artacaktır. Okul kültürünü oturtmuş kurumların başarı düzeyleri yüksek seviyede olacaktır. Personeli arasında uyumu dolayısıyla da kurumdaki çalışma işlevselliği ve verimliliği; arttıran kurumlarda kurum yöneticilerinin motivasyonu yüksek düzeyde tutmaları ile olabilmektedir. Kurum yöneticilerinin iyi bir kurum kültürü ile kurum iklimini oluşturabilmesi, öğretmenler ile doğru, etkili ve verimli bir iletişim kurarak öğretmenlerin motivasyonlarını yüksek tutmaları ile sağlanabilir. Motivasyonu yüksek düzeyde olan öğretmenlerde değişimden kaçma, isteksiz olma, var olanı koruma ve ileriye taşımama gibi örgütsel sorunlar yaşanmaz.

Eğitim, toplumun ihtiyaçlarını karşılayan, milletin geleceğini şekillendiren, değişimin gerektirdiği dönüşümü sağlayacak olan nitelikli insan gücünü yetiştiren bünyesinde politika, felsefe, kültür ve programlamayı da barındıran bir sistem bütünüdür. Sistemin düzgün işleyebilmesi için sisteme ait her bir parçanın ihtiyaca uygun, işlevsel ve çağın gerekliliklerini yakalamış olması gerekmektedir. Eğitim sistemleri fonksiyonel ve verimli olan toplumlar vizyonlarını oluşturarak geleceğe yön vermektedirler. Ülkelerin ilerlemesi, gelişmesi ve dönüşmesi şüphesiz ki; başarılı eğitim sistemleriyle olabilmektedir. Bu süreç sisteminin çıktıları; toplumun sosyal, kültürel, ekonomik ve refah seviyesini belirler. Gelişmiş, sürekliliği sağlanmış ve verimli bir eğitim sistemine sahip toplumlar ile o toplumların gelişmişlik düzeyleri arasında doğru bir orantı vardır. Bu yüzdendir ki; çıktıları üreten eğitim kurumlarının verimli ve işlevsel olması toplumun her alanda göstermiş olduğu gelişim çizgisinde önemli bir role sahiptir (Sarıbaş ve Babadağ, 2015).

‘Bilgi Toplumu’nda bilgiyi üreten, yayan ve geliştiren bireyleri yetiştirebilmek, gerçekleşen gelişmelerin ve değişimlerin nabzını tutabilmek ancak etkili ve verimli bir eğitim anlayışıyla olacaktır. Yetkin eğitim kurumlarında dönüşümcü bir eğitim alan bireyler toplumun sosyoekonomik ve sosyokültürel yapısını istedik düzeyde değiştirerek en ileri seviyelere ulaştıracaklardır.

Ülkemizde insanlarımıza istediğimiz seviyede eğitim veremediğimiz onları belirlenen hedefler ve amaçlar içinde yetiştiremediğimiz bireylere gerekli ve yeterli ortamı hazırlayamadığımız uzun yıllardan beri dile getirilen bir gerçektir.

Kurumunun amaç ve hedeflerini gerçekleştirmeye çalışan ancak motivasyonu istenilen düzeyde olmayan bir öğretmen kurumunun vizyonu çerçevesindeki stratejik amaçlarını gerçekleştirmesinde kurumuna faydalı olamayacağı gibi hedeflere ulaşma sürecinde duraksama ve aksaklıklar yaşatacaktır. Okullarda öğretmen motivasyonunu istenilen seviyelere getirmek için ilk olarak öğretmenin ihtiyaçlarının beklentilerinin belirlenmesi gerekmektedir. İhtiyaç analizlerinin verimli ve sağlıklı bir şekilde yapılması ve yorumlanması sonucu ortaya çıkacak gelişmeler ışığında öğretmene yaklaşılmalı ve öğretmen motivasyonu her zaman üst seviyelerde tutulmalıdır.

Okulların eğitim sistemi içindeki yerleri hem üstlendikleri görev hem de sayıları bakımından çok önemlidir. Okullar hem halka açık hem de halkla sürekli içinde olan kurumlardır. Okulların eğitim sistemi içindeki rollerini yerine getirebilmeleri için okul yöneticilerinin üstlendikleri görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekir. Başarılı bir okul için başarılı bir yönetim gerekmektedir. Okul yöneticisi okulda verilen eğitim öğretim faaliyetlerinin hem gerçekleşmesinde hem de geliştirilmesinde kilit görevi üstlenmektedir. Okulların süreç içindeki yolunu ve yönünü belirleyen temel faktör okul yöneticileridir. Buradan hareketle okul yöneticisi kadar okuldur özdeyişi haklı bir düşünce biçimidir. Okul yöneticisi okulun eğitim süreci içindeki yerini, konumunu belirleyen ve gideceği yönü tespit ederek okulun bu hedefe ulaşmasında en çok çaba sarf eden kişidir (İlgar, 2005).

Eğitim yönetiminde insan gücünün kullanımında sistemde verimlilik seviyesi ile ölçme değerlendirme doğru orantılıdır. İnsan gücü önemsenmelidir. Tüm çalışma alanlarına bakıldığında sürekli yüksek hedefler ve başarı odaklı çalışıldığı görülmektedir. Aslında insan yani çalışan odaklı yaklaşımla hedefler belirlense başarının kendiliğinden geleceği görülecektir. Çalışan odaklı yaklaşım, çalışanların iş haricindeki refah ve huzuru sağlanarak ve iş alanındaki uygun çalışma koşullarının oluşturulmasıyla sağlanacaktır. Çalışan yaptığı işin maddi olarak karşılığını aldığı, sosyal hakları yerine getirildiğinde ve işine odaklanması sağlandığında işin sonuç kısmı sürekli olumlu bir değişim gösterecektir.

Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Eylemlerimiz, günlük hayatımızdaki güdülerimizin yönüne ve ağırlığına bağlı olarak yön kazanır ve sürekli değişir. Bazen yan odadan gazete almaya gidemeyecek kadar tembel ama bazen de kasabanın öbür ucuna gidip matbaaya gidip aradığımız bulup satın alabilme eylemini gerçekleştiririz. Günlük hayatımızda farklı motivasyonlarla farklı hareketlere girme eğilimindeyizdir (Kale ve Erşen, 2003).

'Spor' algısı ve gerçekte neyi oluşturduğu, yıllar boyunca ortaya çıkan birçok tanım ve kavramla onlarca yıldır sürekli olarak tartışılmaktadır. Avrupa Konseyi'nin Avrupa Spor Tüzüğü sporu, “rasgele veya organize katılım yoluyla, fiziksel zindeliği ve zihinsel sağlığı ifade etmeyi veya geliştirmeyi, sosyal ilişkiler kurmayı veya yarışmada sonuçlar elde etmeyi amaçlayan her türlü fiziksel aktivite” olarak tanımlar (Erkan, 1998).

Eğlence Sporları; Eğlence ve arkadaşlığın 'temel bileşenler' olduğu sporun sosyal ve sağlık yönlerine ağır basan bir vurgu.

Performans Sporları; Bir tür rekabet içeren daha yapılandırılmış programlar. Devam eden koçluk ve yerelden ulusal düzeye rekabete katılım ile genellikle okul veya kulüp yapıları etrafında organize edilir. Bu seviyedeki katılımcıların normalde minimum performans standartlarını karşılamaları gerekir ve yarışma kurallarına tabidirler.

Yüksek Performanslı Spor; Ulusal ve uluslararası standartlara göre ölçülen performansla yüksek düzeyde yapılandırılmış elit düzeyde spor. Bu katılım düzeyi hem kişisel düzeyde hem de nesnel düzeyde mükemmelleşme yeteneği olan hem içsel hem de dışsal nitelikler gerektirir. Sporcu, başarıma, kendini kanıtlama, kendi kişisel sınırlarına ulaşma ve aynı zamanda yüksek performans standartlarını koruma arzusu gösterir.

Tarihsel olarak engelli erkek ve kadınların spora katılımına sınırlamalar ve dışlamalar getirilmiş olsa da yani fiziksel gücü temsil eden sporun fiziksel engelli olanları kapsayamayacağı efsanesi nedeniyle. Bugünkü eğilim, yukarıda belirtilen geniş spor kategorilerinin her birinde spora katılım fırsatlarının mevcut olduğu, daha ilerici bir katılım ve kabullenme trendidir.

Egzersiz ve sporun fiziksel aktiviteye ve diğer sağlıklı davranışlara bağlılık, birçokları için önemli bir sorundur ve düzenli fiziksel aktivite sürdürülmedikçe, elde edilen çok sayıda sağlık yararı sürdürülemez. Egzersizin bu aşamalarında bireylerin algılarını anlamak, tanımlanmış ihtiyaçları ele alan ve potansiyel olarak egzersizin sürekliliğini sağlamaya yardımcı olmak için daha iyi egzersiz sürdürme/uyum sağlama ile sonuçlanan programların geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Egzersizlerin faydalarına dayanarak, bizi mutlu etmenin yanı sıra sağlıklı ve güçlü kasların ve kemiklerin büyümesi ve korunması için son derece önemli olduğu açıktır. Osteoporozu ve buna bağlı kırılmalık kırıklarının önler. Egzersizin rolü, obezite, osteoporoz, diyabet ve hipertansiyon prevalansının yüksek olduğu sedanter yaşam tarzı çağında daha fazladır (Erkan, 1998).

Sporcular, kendi hedeflerine ve takımın hedeflerine ulaşma yolundaki farklı engellerin üstesinden gelmek için çok fazla zaman ve enerji harcarlar. En yaygın engeller, basıncı ve rahatsızlığı artıran yaralanmalardır. Sporcular için temel amaç, kendisini en üst seviyeye çıkarmaktır, böylece rekabetin baskısı ve rahatsızlığı bilinen bir varlık haline gelir. Elit sporcular, antrenmanları, yarışmaların zihinsel ve fiziksel olarak daha kolay görüldüğü noktaya kadar zorlar. Bunu yaparak, zihinsel sağlıklarını da geliştirmektedirler. Spor psikologlarının hangi sporu yaparlarsa yapsınlar sporculardan aldıkları en yaygın soru, zorlu dönemlerde nasıl motive kalacaklarıdır. En önemli şeylerden bazıları bir amaca sahip olmak ve konsantrasyonu sürdürmek ve geliştirmektir. Sporcuların zihninde tutulan bir amaç veya hedef, karşılaştıkları zorluklara rağmen sporculara antrenmanda ek çaba göstermeleri için bir neden verebilir. "Nedeninizi" bulmak önemlidir ve zor koşullara dayanmanıza yardımcı olabilir. Konsantrasyon ve baskı altında odaklanma yeteneği, elit sporcuların en iyi yaptığı şeydir.

Profesyonel sporcular, oyun veya maç sırasında kritik zamanlarda dikkatlerinin dağılmasına ve hata yapmasına izin veremez. Profesyonel ve birinci sınıf sporcu arasındaki tek fark, zorlu ve yoğun oyun dönemlerinde odaklanabilme yeteneği olabilir. Bu anlamda, sporcu için en önemli şeylerden biri kişisel olarak anlamlı hedefler yaratmaktır. Fikir, her uygulama veya eğitim seansında (teknik, kondisyon, fiziksel beceri veya zihinsel beceri) performansın bir yönünü geliştirmek için kendinize meydan okumaktır. Basamaklama veya "yığınlama", belirli görevleri daha küçük birimlere ayırdığımız ve bunları yıllık plana sığdırmaya çalıştığımız bir tekniktir. Daha küçük adımlar, sporcuların ilerlemelerini görmelerini kolaylaştırır ve ilerlemeyi görmek, sporcuların devam etmek istemesine neden olur. Sporcular bir hedef belirlediklerinde, onu ayrıntılarına kadar görselleştirmeleri gerekir. Görselleştirme, insanların hedefi görmelerine, hissetmelerine, sonuca ve başarıya eşlik eden sesleri duymalarına yardımcı olur. Pek çok araştırma, seçkin sporcuların performanslarını önceden görselleştirdiklerini (Bitiş çizgisini geçerken veya bir gol atarken yüzlerinden aşağı damlayan ter damlası gibi) göstermiştir.

Bireyin kasıtlı, rasyonel, hedefe yönelik bir organizma olduğunu ve başarı hedeflerinin başarı inançlarını yönettiğini ve başarı bağlamlarında müteakip karar verme ve davranışa rehberlik ettiğini varsayan bir sosyal bilişsel teoridir. Başarı bir aktiviteye amaç veya anlam veren kişinin çabasının amaçlarını yansıtan hedeflerdir. Başarı hedefi bir kez benimsendikten sonra, yaklaşım ve kaçınma stratejilerine enerji veren bütünleşik inanç modelini, farklı katılım düzeylerini ve başarı sonuçlarına verilen farklı tepkiler sonucunda meydana gelir. Bireyin çaba, yetenek ve zaman gibi kişisel kaynakları bir faaliyete yatırması, bireyin başarı hedefine bağlıdır. Kuramın genel amacı, dolayısıyla kavramsal enerji verici güç haline gelmek, yeterliliği geliştirme ve gösterme ve bir başarı bağlamında yetersizlik göstermekten kaçınma arzudur. Bir birey, göstermek istediği yetenek biçimi hakkındaki kişisel algılarını ve inançlarını yansıtan belirli eylem hedefleriyle bir göreve veya etkinliğe yaklaşacaktır. Performanslarını bu algılar ve inançlar açısından yorumlarlar ve başarı durumlarında işlerin nasıl yürüdüğüne dair bireyin algısını yansıtan etkinlikte kişisel bir başarı teorisi oluştururlar.

Davranışın önemli belirleyicileri olarak hem kişisel hem de durumsal faktörleri dikkate alan etkileşimli bir bakış açısidir. Başarılı olma ihtiyacının beş temel bileşeni olduğunu söylüyor.

Kişisel Faktörler

Herkesin başarı için iki temel motivasyonu vardır: başarılı olmak ve başarısızlıktan kaçınmak. Bu noktada araştırmalar, başarılı insanların başarılı olmak için daha fazla motive olduklarını ve başarısızlıktan kaçınmak için

daha az motive olduklarını gösteriyor. Bu başarısızlıktan kaçınmakla ilgili değil, onu yapmakla ilgili çaba göstermek daha motive edici bir durum halini almaktadır.

Durumsal Faktörler

Bireysel özellikler üzerinde durmak yerine, bulunulan durumun değerlendirilmesi yapılmalıdır. Teoriye göre, iki ana durum dikkate alınmalıdır, bunlar başarı olasılığı ve başarı için teşvik değeridir. Örneğin, profesyonel basketbolcu olmayan birinin LeBron James'i yenmesi pek olası değildir, ancak sizden daha iyi oynayan birini yenmek daha tatmin edicidir.

Sonuç Eğilimleri

Başarılı insanların kazanma durumunu eşit olarak gördüklerinden daha fazla insanla savaşmayı tercih ettiklerini, bu nedenle kazanma olasılıklarını yükselttiği görülmektedir. Başarı düzeyi düşük olanlar bu tür zorluklardan kaçınırlar ve başarının garanti edildiği kolay görevleri veya başarının imkansız olduğu zor görevleri tercih ederler.

Duygusal Tepkiler

Teori, başarılı olsun ya da olmasın, insanların daha az başarısızlık utancı ve daha fazla gurur anı yaşamak istediğini savunur. Yüksek performanslıların gurura, düşük performanslıların ise utanç ve korkuya odaklandığı kabul edilmektedir.

Başarı Davranışı

Teoriye göre başarılı insanların daha zor görevleri içeren durumlarda daha iyi performans gösterdiğini ve orta düzeyde risk aldığını savunulmaktadır. Düşük performans gösterenler, ortalama riskten kaçınırlar ve garantili başarısızlıkla çok zor görevleri veya garantili başarı ile çok kolay görevleri seçerler.

Gelişim psikoloğu olan Susan Harter'ın çalışmasına dayanan bu teori, insanların kendilerini değerli ve yetkin hissetmeye motive olduklarını ve bu tür duyguların motivasyonda önemli faktörler olduğunu belirtir. Bir sporcunun kontrol algısının, benlik saygısının ve motivasyonu etkileyen yeterlilik dereceleriyle ilgili olduğunu savunmaktadır. Örneğin, genç bir basketbolcu özgüveni yüksekse, kendini yetkin hisseder ve oyunu öğrenme çabasıyla zevkini, gururunu ve mutluluğunu artırmaya çalışır. Sporcuda yetersiz olunan özgüven hissi yaptığı egzersizlerin çok az etkisi olduğuna inanır ardından olumsuz duygusal tepkiler ortaya çıkar ve motivasyonun düşmesine neden olmaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Beden eğitimi, mevcut pedagojik yapısı ve önemi ile okul müfredatlarına dahil edilmeden önce birçok gelişim sürecinden geçmiştir. Beden eğitimi ve beden eğitiminin gelişim aşamalarında tarihsel seyrinde birçok değişikliğe uğradığı ortaya çıkmıştır. 18. yüzyılda başlayan beden eğitimi, günümüze kadar değişerek gelişmiştir (Çöndü, 2004).

Beden eğitimi, Türkiye'deki ilk ve orta dereceli okulların müfredatında yer almaktadır. Amaç, beden eğitimi yoluyla bireyin büyüme ve gelişme süreçlerini desteklemektir. Beden eğitimi ve beden eğitimi derslerinin içeriği Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanır (Hekim, 2015).

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Temel eğitimin önemli unsurlarında biri olan beden eğitiminin asıl amacı; her öğrencinin fiziksel aktiviteye katılmalarını sağlayarak en yüksek hareketlilik düzeyine ulaşmasına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Genel eğitimin de ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aslında bir anlamda kişilik eğitimidir. Diğer bir deyişle, öğrencilerin gelişim kaynaklı özellikleri dikkate alınarak bireysel ve sosyal olarak mutlu, sağlıklı, ahlaki yönden duyarlı ve dengeli bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Beden eğitiminde amaçlanan tüm hedef, bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkların değerlendirilmesi gerekmektedir (Ocak ve Tortop, 2006).

Yetim (2006), beden eğitimi ve sporun hem sosyal açıdan hem de bireyin fiziksel gelişimi için önemli olduğunu ve sportif faaliyetler sayesinde bireyin çevresini tanıma ve iletişim kurma gibi özelliklerinin daha kolay fark edildiğini belirtmektedir. Modern eğitim sistemine göre temel eğitimde amacın gerçekleşmesi hem beden eğitimi hem de zihinsel eğitim ile mümkün olabilmektedir. Beden eğitimi esasen temel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim ve beden eğitimi aynı hedeflere yönelik olmalı ve hedeflenen unsurlar arasında çatışma olmamalıdır (Yanpar, 1993).

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Kavramı

Örgütün sürekliliğinin olmasını sağlayan husus, örgüt çalışanlarının performans düzeyleri ile doğru orantılıdır (Tekindal, 2014). Ölçme bir betimleme, tasvir etme (betimleme) işidir.

Değerlendirme, öğrenci davranışlarında beklenen gelişmelerin hangi seviyede olduğunun tespiti açısından önemli bir yere sahiptir. Topluların çağın gerekliliklerine uygun modern bir yaşam sürebilmesi için toplumların nüvesini

oluşturan insanların iyi bir eğitim alması gerekmektedir. Eğitim bir insan yetiştirme sürecidir. Bu süreç içerisinde insan birçok şeyi öğrenmektedir. Eğitim kurumları insan yaşantısının, toplumların ve dünyanın sosyal olarak biçimlenmesini etkileyen en temel unsurlardandır. Eğitim kurumlarında yapılan her türlü faaliyet etkisinin durgun suya atılan bir nesne gibi daireler şeklinde tüm insanlığı etkilemektedir. Eğitim kurumlarında yürütülen sistemler örnek teşkil etmelidir.

Örgütlerde bulunan bireyler bulundukları pozisyonların gereği sorumluluklarını ifa ederek örgütlerine katkıda bulunmaktadır. Sorumluluklarını hangi ölçüde başarılı ve etkin olarak yerine getirmeleri performans düzeylerini göstermektedir.

Örgüt yapıları ele alındığında çalışanların iş tatminin ve örgütlerine güvenin arttırmalarının örgütlerin sürekliliği hususunda birbirlerini tamamlayan ve ayrılmaz kavramlar olduğu aşikardır. Örgütlerin yapılarının sağlam kalabilmeleri ve istenilen seviyede olabilmeleri için çalışanlarda aidiyet duygusu oluşturulması için istek ve ihtiyaçlarının önemsenmesi ve karşılık bulması gerekmektedir. Aidiyet duygusuyla birlikte çalışanların kurumlarıyla kendilerini daha da çok benimseyerek kurumlarını sahiplenecek ve sorumluluklarını en üst düzeyde verimli bir biçimde ifa edeceklerdir. Örgütlerin çalışanlarda bu bağın oluşturabilmeleri için de çalışanların örgütsel güvenin ve iş tatminlerini arttırmalarıyla mümkün kılacaktır. Tüm kurumlarda olduğu gibi öğretmenlerin sahip oldukları görev ve sorumluluklardan başarılı bir sonuç el edebilmeleri mesleklerinden geri dönüş olan iş tatmini ve örgütsel güveni ile ilgilidir. İş tatmin düzeyleri ve örgütsel güveni ileri seviyede olan öğretmenlerin başarısı da artacaktır. Örgütlerin etkili bir kurum olabilmelerinde çalışanlarının örgütsel güven ve iş tatmin düzeyleri çok önemlidir.

Çalışanların sorumluluklarını yüksek performans göstererek yerine getirmeleri bağlılıkları ile ilgilidir. Örgütsel performans ve örgütsel bağlılık ilişkisi, çalışanların çalışma ortamlarının uygun koşullarda olmasıyla kaynakların verimli kullanılarak hedefe ulaşmak açısından ele alınmalıdır. Örgütsel performansın etkinliği ölçüsü çalışanların örgütlerini tatmin edici bulmalarıyla belirlenebilir. Bu yüzden iş hayatının kalitesini arttırmak ve verimlilik arasında doğru orantılı bir ilişki söz konusudur.

Çalışanın amaç ve hedefleri ile örgüt amaç ve hedefleri arasında denge ve bağın kurulmasında, işgücünün etkin kullanılmasında, çalışan verimliliğinin istenilen seviyede olmasında en önemli etkenden biri çalışanların performans seviyeleridir. Çalışanların performanslarının artmasıyla birlikte motivasyon seviyeleri de artacaktır. Örgütün amaçlarını daha iyi benimsemeleri, örgütle kendilerini bütünleştirmeleri kolaylaşacak, örgüt sorumluluklarını gönüllü olarak sürdürebilir, fedakârlık duyguları artar ve görevlerini etkin olarak ifa edebilirler.

Örgütlerde belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla bir arada olan insanlardan meydana örgütlerin başarıya ulaşabilmesi, çağın gerektirdiği sürekli değişim ve gelişmeler karşısında uyum sağlayabilmek ve rekabet ortamında devamlılığın sağlanabilmesi için en önde gelen unsur olan insanın etkin ve verimli kullanılması gerekmektedir.

Tüm çalışma alanlarında verimlilik çok önemli bir unsurdur. Verimlilik düzeyinin artışı için performans sisteminin etkili olması sebebiyle özellikle eğitim alanında önemi oldukça fazladır. Performans değerlendirmesi, pek çok araştırmaya konu olmuştur. Araştırmalar sonucunda elde edilen sonuçlar göstermektedir ki, çalışanların performans artış düzeyi sonucunda verimlilik ve başarıyı getirirken; tam tersi durumda iş tatminsizliği meydana gelmekte beraberinde çalışanda psikolojik olarak sorunlar meydana getirerek, kişinin hem kendisine hem de bulunduğu örgüte karşı yabancılaşma hissine kadar birçok olumsuz sonuçları olabilmektedir. İş tatminsizliği ile çalışanın örgütsel güvenin azaltarak doğru orantıda verimliliği de düşürmektedir. Bu sebeple örgütlerin hedeflediği durum, çalışanların performans düzeyleri ile yakından ilişkilidir.

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin öğrenme süreçlerini değerlendirmek, öğretmenlere geribildirim sağlamak, eğitim programlarını geliştirmek ve öğrencilere bireysel gereksinimlere yönelik destek sağlamak amacıyla kullanılan kapsamlı bir süreçtir. Bu süreç, eğitimdeki başarı ve etkililiği anlamak için önemlidir.

Ölçme ve Değerlendirme Arasındaki Temel Fark: Ölçme, genellikle nicel verilerle ifade edilen bir süreçtir ve öğrencinin bilgi düzeyini, becerilerini veya performansını ölçmeyi amaçlar. Değerlendirme ise bu ölçümleri yorumlayarak öğrencinin genel başarı düzeyini belirleme sürecidir.

Ölçme ve Değerlendirmenin Amaçları: Ölçme ve değerlendirmenin temel amacı, öğrenci başarısını değerlendirmektir. Ancak aynı zamanda öğretim sürecini değerlendirmek, müfredatın etkinliğini değerlendirmek, öğrenci gelişimini takip etmek ve öğrencilere geri bildirim sağlamak da amaçlar arasında yer alır.

Formative (Sürekli) ve Summative (Sonuç) Değerlendirme: Formative değerlendirme, öğrenme süreci devam ederken gerçekleştirilen değerlendirmeleri ifade eder. Bu tür değerlendirmeler, öğrencinin gelişimini takip etmek, öğrenme stratejilerini uyarlamak ve öğrenciye geri bildirim sağlamak amacını taşır. Summative değerlendirme ise bir dönemin, bir proje veya bir kursun sonunda yapılan değerlendirmeyi ifade eder ve genellikle notlandırma içerir.

Norm Referanslı ve Kriter Referanslı Değerlendirme: Norm referanslı değerlendirme, öğrencilerin birbirleriyle kıyaslanarak değerlendirildiği bir sistemdir. Kriter referanslı değerlendirme ise belirlenen kriterlere dayalı olarak öğrencinin başarısını değerlendirir. Kriter referanslı değerlendirme, öğrencinin belirli bir beceri düzeyini ne kadar kazandığını değerlendirmeye odaklanır.

İçsel ve Dışsal Değerlendirme: İçsel değerlendirme, öğretmenin sınıf içinde gerçekleştirdiği değerlendirmeleri ifade ederken, dışsal değerlendirme genellikle standart testler veya ulusal sınavlar gibi harici kaynaklara dayalı değerlendirmeleri içerir.

Eğitim Programlarını Geliştirme ve İyileştirme: Ölçme ve değerlendirme sonuçları, eğitim programlarının etkililiğini değerlendirmek ve gerektiğinde düzenlemek için kullanılır. Bu, öğrenci başarılarını artırmak ve öğretim stratejilerini iyileştirmek için önemli bir geri bildirim mekanizması sağlar.

Öğrencilere Geri Bildirim Sağlama: Öğrencilere düzenli ve etkili geri bildirim sağlamak, öğrenme sürecine katkıda bulunur. Bu, öğrencilere güçlü yönlerini anlamaları ve gelişim alanlarına odaklanmaları konusunda yardımcı olur.

Teknolojinin Rolü: Son yıllarda teknolojinin eğitimdeki rolü artmıştır. Online sınavlar, interaktif öğrenme platformları ve diğer dijital araçlar, ölçme ve değerlendirme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirebilir. Eğitimde ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin bireysel gereksinimlerine uygun öğretim stratejilerini belirlemenin yanı sıra, eğitim sistemlerini geliştirmek ve öğrenci başarılarını artırmak için önemli bir araçtır. Bu süreç, öğrenci merkezli bir yaklaşımla eğitim sağlamak ve öğrencilere en iyi şekilde hizmet etmek için sürekli olarak iyileştirilmelidir.

Beden Eğitim Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme Yöntemlerini Kullanması

Ölçme ve Değerlendirmenin Eğitimdeki Önemi

Ölçme ve değerlendirme, eğitim süreci sonucunda istenilen davranış değişikliğinin oluşup oluşmadığını anlamak, öğretme-öğrenme sürecinin etkililiğini belirlemek ve elde edilen verilerle bir yargıya varmak için yapılır. Ölçme ve değerlendirme ayrı mefhumlardır. Öğretmenler, sağladıkları bilgilerin öğrenci açısından ne derecede anlaşıldığını ve öğrencilerin bu bilgileri nasıl kullandıklarını ölçer. Bir ölçmenin yapılabilmesi için ölçme araçlarını kullanırken güvenilirlik, geçerlilik ve kullanılabilirlik özelliklerinin dikkate alınması zorunludur. Bu özellikler dikkate alınarak yapılan ölçüm sonucunda belirlenen kriterlere dayalı bir değerlendirme değerlendirilmez. Değerlendirme sonucunda öğretmenler istenilen hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını anlarlar (Demirel, 2005). Eğitim sisteminin her unsuru eğitim değerlendirme süreci için önemlidir. Değerlendirme sayesinde ortaya çıkan sorunlar ortaya çıkar.

Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

Ülkemizdeki günümüz eğitim programlarının temel amacı; eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisine sahip, kendine güvenen nesiller yetiştirebilmektir. Bu yaklaşımın bir neticesi olarak temelini “yapılandırmacılık” (Tuncer ve Özeren, 2015), anlayışının oluşturduğu yeni bir program yaklaşımı kabul edilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi öğretmenlerin hiç kullanmadıkları teknikler arasında ilk sırada gelmektedir. Ölçme araçlarını kullanırken karşılaştıkları sıkıntıların başında sınıf mevcutlarının fazla oluşu ve süre bakımından zaman yetersizliği yaşadıkları anlaşılmıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ilk kez karşılaştıkları değerlendirme yöntemlerinin olumlu ya da olumsuz taraflarına yönelik görüşlerinin, programda sunulan özelliklerle paralellik gösterdiği belli olmuştur.

Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Ölçme ve Değerlendirmenin önemi

Günümüzdeki şartlara bakıldığında öğretmenlerin çalışma ortamlarında farklı düzeylere sahip farklı yaş kategorisinde, ekonomik açıdan farklı yapıda farklı konu alanlarında öğrenci gruplarıyla çalışmakta oldukları gözlenmiştir.

Standardize edilmiş fiziksel açıdan uygunluk ve beceriye yönelik testler, yazılı ve sözlü olarak yapılan sınavlar, ölçme ve gözlem kağıtları, beden eğitimi ve beden eğitiminde sıklıkla kullanılan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleridir (Cengiz ve Semiz, 2010). Üç temel ilkenin ön planda olduğu ortaya çıkıyor. Birincisi, ölçme ve değerlendirme alt faktörlerinin oluşturduğu uygun yöntemleri belirlemek ve bunları resmi bir şekilde programa uygulamaktır. İkinci ilke, öğretim üyelerinin niteliklerini doğrulayan ve güvenilir bir şekilde kontrol eden uygun testler kullanmaktır. Son olarak öğretim atamasında performansı yansıtabilecek değerlendirme şemaları gösterilmelidir (Yaykın, 2015).

Daha çok sonuçları değerlendirmek için kullanılan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin temel amacının öğrenme başarısını ortaya çıkarmak olduğu görülmektedir. Geleneksel ölçme ve değerlendirme metotlarıyla yapılan ölçme ve değerlendirmelerde istenilen niteliklerin belirlenmesinde sorunlar olduğu düşünülmekte ve öğrencilerin

kazandıkları becerileri çağdaş eğitimsel bakış açısıyla sınıf ortamında ölçmenin bu tür yöntemlerin kullanılmasında güçlükler yol açacağı düşünülmektedir. (Şad ve Göktaş, 2013).

Sonuç ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme konusunu öğretmenlerin gerektiği biçimde uygulayabilmesi için kendilerini bu alanda iyi yetiştirmiş, becerilerini geliştirmiş, yeterli düzeyde ölçme değerlendirme konusunda bilgi ve donanımına sahip olmuş ve öğrenci başarısını izleme ve değerlendirme konusunda yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda ölçme ve değerlendirme konusu önem kazanmaktadır.

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, eğitim araştırmacıları arasında her zaman en karmaşık ve gerekli konulardan biri olmuştur. Eğitimsel değerlendirmenin karmaşık doğası, çok yönlü ve derin ölçüm, ölçme ve değerlendirme prosedürlerini gerektirir. Eğitim değerlendirmesinin bu doğası birçok eğitim araştırmacısı, öğretmen ve öğrencinin ilgisini çekmektedir. Değerlendirme, bir öğrencinin sınıfta işlenen bölüm veya dersten ne kadar öğrendiğini bilme veya değerlendirme süreci olarak tanımlanır. Buna ek olarak, değerlendirme, öğrencilerin sıkı çalışmalarının sonuçlarını ve gelişmek için hangi alanlarda çalışmaları gerektiğini bilmelerine de yardımcı olur.

Öğretmenler, öğrencilerin belirli bir konu hakkında giderek daha fazla şey öğrendiklerinden emin olmak için tüm yıl boyunca çok çalışabilirler ve eğer değerlendirme sınavlarına girmezlerse tüm bunlar boşuna olacaktır. Öğretmenler, çeşitli türde değerlendirmeler yaparak öğrencilerinin ne durumda olduğunu ve çabalarının ne kadarının verimli olduğunu öğrenebilirler. Okulda, kolejde ve diğer eğitim kurumlarında değerlendirmenin en hayati faydalarından biri, çocukların performansını değerlendirmeye yardımcı olmasıdır. Bu hem öğrenciler hem de öğretmenler için çok yararlı olabilir. Öğrenciler için, sınıfta nasıl performans gösterdiklerini ve performanslarını geliştirmek için ne yapmaları gerektiğini bilmeleri yararlı olabilir. Öğretmenler için sonuçları ortaya koymak ve hangi öğrencinin en iyi performansı gösterdiğini bilmek yararlı olabilir. Değerlendirme ayrıca, belirli bir kursun öğrencilerinin kursun gereksinimlerini karşılayıp karşılamadığını ve büyümelerine ve gelişmelerine yol açacak şekilde performans gösterip göstermediklerini anlamamıza yardımcı olabilir.

Eğitimde en önemli ve ilk adımlardan biri hedeflerin belirlenmesi ve net bir şekilde tanımlanmasıdır ve öğretmenin elde edilenleri ölçebilmesi için uygun ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılması gerekir.

Ölçme ve değerlendirme, öğrencinin öğrenmesini çeşitli yönlerden geliştirmeye katkıda bulunur. Öğrenciye, öğretmene ve eğitim sürecine dahil olanlara sorunları tanımlama ve bunları çözmek için çalışma, öğrenci ve öğretmenin bilgi ve becerilere neye ihtiyacı olduğunu netleştirme ve öğretilen ve öğrenilenlerdeki ilerlemenin boyutunu belirleme konusunda yardımcı olur.

Ölçme süreci, öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini ve yeni şeyler öğrenme ve birden çok deneyim ve beceri kazanma isteğini tanımlar, böylece güçlü yanlarını güçlendirir ve zayıf yönlerini ele alır.

Tüm öğrenciler için kapsamlı bir büyüme ve bireyin ve toplumun ihtiyaç duyduğu eğitim amaçlarına dayalı olarak davranışlarını yönlendirme söz konusudur.

Bu sürecin başarılı olabilmesi için, hedefleri dikkatlice tanımlamak ve ardından bu hedefleri değerlendirmenin yollarını belirlemek önemlidir ve eğitimde ölçüm, bu hedeflere ulaşmanın önemli bir yoludur.

Öğrencilerin doğru bilgiyi alıp almadıklarını anlamalarına yardımcı olduğu için bu muhtemelen değerlendirmenin en az bilinen ve anlaşılan öneminden biridir. Doğru bilgiyi vermenin öğrencilerin iyi performans göstermelerine yardımcı olabileceğini ve aldıkları bilgi doğru değilse hiçbir şey kazanamayacaklarını anlamak oldukça kolaydır. Böylece değerlendirme, öğrencilerin öğrendiklerinin doğru olup olmadığını anlamamıza yardımcı olur.

KAYNAKÇA

Aktop, A. (2002), Spora Özgü Başarı Motivasyonu İle Psikolojik Ve Yapısal Özellikler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi.

Akpınar, B. A. (2021), Spor Psikolojisi Motivasyon Hakkında Neler Söylüyor? 16 Aralık 2022 tarihinde <https://haydepsikoloji.com/spor-psikolojisi-ve-motivasyon> adresinden erişilmiştir.

Başer, E. (1986), Uygulamalı Spor Psikolojisi. M.B.G ve Spor Bakanlığı Yayınları, (46 .47 .67 .68)

James, A.R., Griffin, L., & France, T. (2005). Perceptions of Assessment in Elementary Physical Education: A Case Study. *Physical Educator*, 62(2): 1- 12.

Kazak, Z. (2004), Sporda Güdülenme Ölçeği Türk Sporcuları İçin Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4), 191-206.

- Keleş, S. (2013), Sporcuların Tutkunluk Düzeylerinin; Optimal Performans Duygu Durumu, Güdüsel Yönelim Ve Hedef Yönelimini Belirlemedeki Rolü (Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Kılınç, M, Ulucan, H., Kaya, K. & Türkçapar, Ü. (2011), Takım Spor Yapanların Motivasyon Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(2), 191-206.
- Koç, Ş. (1994), “Spor Psikolojisine Giriş”. Saray Medikal Yayıncılık.
- Konter, E. (1995), “Sporda Motivasyon”. Doğan Matbaası.
- Koçel, T. (2005), İşletme Yöneticiliği, Yönetim ve Organizasyon-Organizasyonlarda Davranış-Klasik-Modern-Çağdaş Yaklaşımlar. Beta Basımevi.
- Kutlu, Ö. (2003). Cumhuriyetin 80. yılında: Ölçme ve değerlendirme. Milli Eğitim, 160, 117-139s.
- Küçüközkan, Y. (2015), Liderlik ve motivasyon teorileri: Kuramsal bir çerçeve. Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi, 1:2, 86-115.
- Özbaydar, S. (1983), “İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi”. Altın Kitaplar Yayınevi.
- Onaran, O. (1981), Çalışma Yaşamında Güdüleme Kuramları, S.B.F yayını Sevinç Matbaası.
- Polat, E., Can, B. & Şahin, O. (2019), Takım Sporcularında Grup Sargınlığı Ve Başarı Motivasyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi. 17(1), 35-53.
- Serinkan, C. (2012), Liderlik ve Motivasyon (3.Baskı), Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tınaz, P. (2009), Çalışma Yaşamından Örnek Olaylar. (İkinci Baskı). Beta Basım.
- Tavacıoğlu, L. (1999), “Spor Psikolojisi- Bilişsel Değerlendirmeler”. Bağırhan Yayınevi.
- Tevrüz, S. (1999), Endüstri ve Örgüt Psikolojisi, Türk Psikologları Derneği Yayınları.
- Tiryaki, Ş. (2000), “Spor Psikolojisi-Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama”. Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Tiryaki, Ş. & Gödelek, E. (1997), Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinin Türk Sporcuları İçin Uyarlama Çalışması. 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Kitapçığı içinde (128-141).
- Toros, T. & Kuruç, Z. (2005), Hedef Yönelimleri Ve Algılanan Motivasyonel İklim Arasındaki İlişki. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 16(3), 135-145.
- Turgut, M.F., & Baykul, Y. (2010). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Pegem Akademi.
- Williams, L., & Rink, J. (1990). Teacher competency using observational scoring rubrics. Journal of Teaching in Physical Education, 22, 552-572.
- Yıldız, Y. (2019), Bireysel Ve Takım Sporcularının Sportif Karakterlerinin Ve Zekâ Boyutlarının Sportif Başarı Motivasyonları Üzerine Etkisinin İncelenmesi (Doktora Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
- Baykul, Y., (1999), İlköğretimde Etkili Öğretme Ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı, Modül 3, MEB.
- Demirel, Ö. (2005). Öğretme Sanatı: Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Sekizinci Basım. Pegem A Yayıncılık.
- Ertürk, S., (1994), Eğitimde Program Geliştirme, Yelkentepe Yayınları.
- Tekindal, S. (2014). Okullarda ölçme ve değerlendirme yöntemleri. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Tuncer, M., & Özeren, E. (2015). Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Araçları Üzerine Bir Meta Analiz Çalışması. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(2): 374- 386.